herpy

SALAMANDRE

Tam Dao Newt

Paramesotriton deloustali

Paramesotriton deloustali er en stor og kraftig, næsten helt vandlevende salamander på 15-20 cm fra kølige bjergbække i det nordlige Vietnam. Den er mørkebrun med orange til røde pletter på bugen og et bredt, fladt hoved. Arten skal have køligt, rent vand, og hannerne er aggressive over for hinanden.

Familie: Salamandridae Tidligere navn: *Mesotriton deloustali; Pachytriton deloustali* Udgivet 16. november 2026

Mild hudgift

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**15-20 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Akvatisk**
Biotop	**Regnskov, bjergskov og vådområde**
Hudgift	**Mild** Vask hænderne efter kontakt, og hold fingrene fra øjne og mund
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**100 × 40 × 40 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**16-22 °C**
Temperatur, nat	**14-18 °C**
Luftfugtighed	**70-90 %**
Vand	**Akvaterrarie** dybde 20-30 cm
UVB	**Ikke nødvendig**
Kost	**Insekter og orme/snegle**
Holdes	**Parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Larver i vand**
Æglægning	**I vand**
Æg pr. sæson	**20-115**
Lægninger pr. år	**1**
Klækning	**21-56 dage** ved 18-25 °C
Larvetid	**80-110 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Andre larver og små vanddyr (dafnier, myggelarver)**
Yngelpleje	**Ingen**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Hele slægten Paramesotriton står på CITES liste II (siden 2019) og i EU's bilag B (forordning 338/97). Handel inden for EU kræver dokumentation for dyrenes lovlige oprindelse, og indførsel fra lande uden for EU kræver tilladelse fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Ingen salamandre står på listen over dyr, som private ikke må holde (BEK nr. 1261 af 17.11.2015). Salamandre er omfattet af EU's dyresundhedsregler om Bsal; tjek de aktuelle regler hos Fødevarestyrelsen ved import eller handel.

Om arten

Paramesotriton deloustali er en af de største arter i slægten. Voksne dyr er oftest 15-20 cm i alt, men enkelte hunner bliver over 20 cm. Huden er kornet og mørkebrun, hovedet er bredt og fladt, og halen er højere end hos de fleste andre arter i slægten. Bugen har orange til røde pletter på sort bund. Hvor stor en del af bugen der er rød, varierer fra bestand til bestand og fra dyr til dyr. I parringstiden får hannen en skinnende stribe langs halen.

Huden udskiller et giftigt sekret ved fare. Der er påvist tetrodotoxin i huden hos arten, men i svingende mængder, og hvor kraftigt sekretet virker på mennesker, er ikke undersøgt. Vask hænder efter kontakt, rør ikke øjne eller mund, og håndtér kun dyrene, når det er nødvendigt.

Arten blev beskrevet i 1934 af René Léon Bourret og er slægtens typeart. Den har tidligere stået i slægterne *Mesotriton* og *Pachytriton*. Ungerne lever på land i de første år og går først i vandet, når de er nogle år gamle; derefter er dyrene næsten helt akvatiske. Arten vokser langsomt. Levealderen er ikke dokumenteret, men arter i slægten kan blive 10 år eller mere.

Udbredelse og levested

Paramesotriton deloustali lever i det nordlige Vietnam i 200-1.900 meters højde. Udbredelsen strækker sig fra Tam Dao-bjergene i provinserne Vinh Phuc, Thai Nguyen og Tuyen Quang mod nord til Bac Kan og mod vest over Hoang Lien Son-bjergene til Lao Cai, Ha Giang, Yen Bai og Son La. Arten består af to genetisk adskilte grupper, en vestlig og en østlig. Den er også angivet fra grænseområdet i Yunnan i Kina, men det er usikkert. Bestandene i Quang Ninh i det nordøstlige Vietnam regnes i dag til *Paramesotriton guangxiensis*, så udbredelsen er snævrere end på ældre kort.

> **Oprindelig udbredelse:** Vietnam.

LEVESTED

Paramesotriton deloustali lever i kølige bjergbække i stedsegrøn skov med lukket løvdække. Dyrene skjuler sig under sten, blade og træstykker i bækkene, og æg og larver findes samme sted. Klimaet er udpræget sæsonbetonet med varme, regnfulde somre og kølige, tørre vintre, hvor kold luft fra nordøstmonsunen sænker temperaturen. Arten tåler dårligt varme og tørke. Bestandene trues af landbrug, vandforurening og oversvømmelser.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Paramesotriton deloustali*. Arten holdes som de øvrige arter i slægten, og tallene for æg, klækning og larvetid er lånt fra *Paramesotriton hongkongensis*, som er langt bedre kendt i fangenskab.

Et par skal have et akvarium på mindst 100 × 40 × 40 cm. Unge dyr kan holdes parvis i 60 × 30 × 30 cm. Når dyrene er gået i vandet, bliver hannerne aggressive over for hinanden og ofte også over for hunnerne, og de bider. Hold hannerne hver for sig, eller del et stort akvarium med en glasplade, så vandet kan løbe igennem, men dyrene ikke kan nå hinanden. Giv rigeligt med skjul af sten, bark og rødder samt en landdel af sten eller kork, så længe dyrene endnu er landlevende. Hold låget tæt.

Brug sand, store sten eller ingen bund. Fint grus kan sluges og give tarmslutning.

TEMPERATUR

Paramesotriton deloustali skal holdes køligt: 16-22 °C om dagen og 14-18 °C om natten, og vandet må ikke blive varmere end 22 °C. Om sommeren kan det kræve ventilator, køleelementer eller et køligt rum at holde akvariet under grænsen. Om vinteren må temperaturen gerne falde et par grader, som i bjergene, arten kommer fra, men en egentlig vinterhvile er ikke dokumenteret.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Paramesotriton deloustali er næsten helt vandlevende, så luftfugtigheden i rummet spiller en lille rolle; 70-90 % er fint. Landdelen skal være fugtig til unge dyr, der endnu er terrestriske.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

Vandet skal være 20-30 cm dybt for voksne dyr. Brug afkloret postevand eller kildevand. Vandet skal være rent og iltrigt, og ekstreme værdier af pH og hårdhed undgås. Et svampefilter eller et indvendigt filter med svag strøm og en luftsten passer til arten. Skift en del af vandet jævnligt, og fjern foderrester, for dyrene æder meget.

LYS OG UVB

Paramesotriton deloustali behøver ikke kraftigt lys. Et enkelt lysstofrør eller LED-rør på en timer giver en fast døgnrytme på omkring 12 timer. UVB er ikke nødvendigt.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Paramesotriton deloustali er en grådig æder. Hakkede regnorme er grundfoder, og dyrene tager også fårekyllinger, voksmøllarver, nyskallede melorme, kakerlakker og stykker af rejer. Voksne fodres to gange om ugen, unge 3-4 gange om ugen. Vænn dyrene til at tage foder fra en pincet, så det er let at se, hvor meget hvert dyr æder. Dyrene bliver let for tykke, så fodr ikke med voksmøllarver alene.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Paramesotriton deloustali er langsom og lidt sky, men æder villigt og bliver ofte tillidsfuld. Hannerne forsvarer et område og bider andre hanner og ofte også hunner, især når hannens hale skinner, og han vifter med den. Dyrene må ikke håndteres mere end nødvendigt; brug et net til flytning.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Uden for yngletiden er kønnet svært at se. I yngletiden får hannen en skinnende halestribe og en opsvulmet kloak, og hunnen bliver fyldigere. *Paramesotriton deloustali* vokser langsomt, og ungerne er landlevende de første år. Hanner kan vise yngletegn fra omkring 3-4 års alderen. Hunnerne bør være fuldt udvoksede, før de bruges til avl, og det kan tage op til 8 år. Tallene bygger på få dyr.

PARRING

Hannen af *Paramesotriton deloustali* sidder ofte på en sten og vifter med halen, men går samtidig til angreb på hunnen, der bliver stiv og passiv. En hun skal derfor kunne trække sig væk fra hannen: akvariet skal være stort med mange skjul, eller dyrene holdes adskilt og sættes kun sammen i korte perioder. Yngletiden er ikke dokumenteret for arten. Parringen følger slægtens mønster, hvor hannen vifter med halen foran hunnen og afsætter en sædpakke, som hun samler op med kloakken.

ÆG OG LARVER

Hunnen af *Paramesotriton deloustali* lægger æggene enkeltvis på vandplanter og folder bladet om dem, som det er typisk for slægten. Antallet pr. sæson er ikke dokumenteret for arten. Flyt æggene til en balje med luftsten, eller læg dem i et yngelnet. Skift vandet jævnligt.

METAMORFOSE

Æggene klækker efter 3-8 uger ved 18-25 °C, og larverne er store nok til at tage dafnier og myggelarver fra starten. Larverne kan æde hinanden, så sortér dem efter størrelse. Forvandlingen sker efter omkring 80-110 dage: gællerne skrumper, og dyret går på land.

OPDRÆT AF UNGER

De nyforvandlede unger går på land og skal have en fugtig landdel eller en boks med fugtigt køkkenpapir og mos. De tager små regnorme, nyklækkede fårekyllinger og små insekter. Ungerne er landlevende i flere år og går derefter selv i vandet. Sæt dem da i et lavt akvarium med sten, der rager op af vandet, og lok dem ned i vandet med regnorme i vandkanten; nogle dyr går i vandet efter få dage, andre først efter et par uger. Væksten er langsom.

Sundhed og typiske fejl

Typiske fejl og sygdomme hos *Paramesotriton deloustali*:

- Varme og dårligt vand: hold temperaturen under 22 °C og vandet rent.
- Fint grus, der sluges og giver tarmslutning.
- Bsal (*Batrachochytrium salamandrivorans*): asiatiske salamandre kan bære svampen uden symptomer, og den kan være dødelig for andre halepadder. Nye dyr skal i karantæne, og udstyr og hænder skal rengøres mellem akvarier.
- Dyr, der ikke vil æde, har hudsår eller hævelser, skal til en dyrlæge med forstand på padder.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.